

Vi har alle ret til selvbestemmelse og et værdigt liv

Først vil jeg takke Orpigaq for at vi må være her i deres dejlige hus med den gode atmosfære – og for den store indsats de har gjort op til og under seminar og konference.

Og jeg vil gerne takke foreningerne og oplægsholderne for meget inspirerende og motiverende, men også bevægende dage.

Og tak til alle jer som er kommet her fra byen og langvejs fra. Det betyder meget, at I er her i dag. For det er kun i fællesskab, i netværk og på tværs, at vi kan skabe de forandringer, som vi alle ved er nødvendige – og som både Naalakkersuisoq Mimi Karlsen, Niisip, Ombudsmanden og vi i Tilioq, men også andre har efterlyst. Vi skal finde løsninger, som virker for det enkelte menneske, for borgeren. Løsninger, som sikrer vores allesammens ret til selvbestemmelse.

Derfor er det også af stor betydning, at Naalakkersuisoq Mimi Karlsen deltager i dag. Det er vi glade for. Vi ved det betyder, hun vil prioritere området og samarbejdet om at finde løsninger.

Her i Grønland skal vi sikre retten til selvbestemmelse for alle på trods af handicap. Det har vi forpligtet os til, ved at underskrive handicapkonventionen. En handlingsplan er undervejs. Ambitionerne i den og de medfølgende investeringer vil afgøre, hvor langt vi når for at sikre ligestilling for personer med handicap i Grønland. Handicappolitik afspejler menneskesyn og handicapforståelse. Derfor er spørgsmålet - hvordan ser vi som samfund på mennesker med handicap? Vil vi have et samfund, som er tilgængeligt for alle?

Vi skal sikre tilgængelighed og inklusion; i skoler og uddannelser; i bygninger, på vores skibe, i vores lufthavne. Vi er alle lige meget værd. Vi skal have et land, hvor vi alle har det godt og trives.

Der er lang vej igen. Men vi er nødt til at tage et første skridt i dag. Det er faktisk noget vi forventer. Og det er muligt. Det kan lade sig gøre.

Sagsbehandlingsområdet er et af de vigtigste områder at finde en løsning på. Her er roden til mange af de store problemer, vi kæmper med i Grønland. Og det er ikke den enkelte sagsbehandlers ansvar. Det er et strukturelt problem. Problemet skal tages alvorligt. Det er nødvendigt, at Naalakkersuisut og Inatsisartut kommer med løsninger. Det skal være både kortsigtede og langsigtet løsninger.

I dag - lige nu i dette øjeblik - er der mennesker, som slet ikke får den hjælp, de har brug for - som de har ret til. Det påvirker dem. Det kan være ødelæggende. Det påvirker deres pårørende. Det splitter familier ad. Det har også en negativ indvirkning på samfundet, fordi den manglende hjælp fører til så alvorlige ting som depression, angst, skilsmisser, hjemløshed - og selvmord.

Det er hårdt at have brug for hjælp. Det er endnu mere hårdt at vente, og prøve igen, og igen og igen – ofte uden overhovedet at få nogen hjælp – selv om man har ret til den. Nogle opgiver. Nogle prøver at flytte til en anden by i et forsøg på at få den rette hjælp. De må forlade deres hjem, deres familie, deres netværk.

Den forgæves kamp for hjælp gør, at mange ufrivilligt flytter helt ud af landet.

Som samfund kan vi ikke acceptere, at Grønland ikke er for alle.

Manglende hjælp betyder også, at problemerne spreder sig til andre omkring personen med handicap. For ingen af os har det helt godt, når vi ved, at vores elskede ikke har det godt.

Hvis man får hjælp - så er hjælpen ofte ikke god nok. Den passer ikke til behovet og ikke til det enkelte individ. For vi er jo alle forskellige – heldigvis.

Vi skal opbygge et samfund, der passer til mennesker. Mennesker skal ikke presses ind i bestemte kasser – bare fordi de har et handicap.

Vi skal i dag høre oplæg fra Nunavut, Danmark og Norge.

I Nunavut har man fundet løsninger, som har sikret mennesker, som var udelukket af samfundet en vej tilbage. Man venter ikke på diagnoser, men går i gang med at hjælpe. Man har fundet løsninger hos vores forfædre – ved at lytte til de ældre og høre hvad man gjorde engang.

Vi har hørt, at man i Norge har fundet løsninger for personer med handicap, som giver det enkelte menneske en mulighed for at foretage sig det, man gerne vil i hverdagen.

Vi har hørt at i Danmark har forældre til børn med handicap har fået gennemført en lov om hjemmetræning, som sikrer børn udvikling og et værdigt og mere selvstændigt liv.

Borgeren skal ikke kastes rundt i systemet og holde styr på systemet. I dag rækker vi derfor ud til jer, og beder jer lytte og byde ind med jeres viden og visioner i løbet af dagen. Vi kan ikke vente på data, undersøgelser, handlingsplaner. Vi skal i gang nu. Det kan kun lykkes, hvis vi står sammen, erkender problemerne – og det kan kun lykkes hvis vi står på samme side af kløften - og finder en vej over – sammen med borgeren.

Jeg håber, I bliver inspirerede og motiverede til at finde løsninger, når I hører de oplæg, vi præsenterer jer for i dag – og at vi sammen finder løsninger, der sikrer, at systemet hjælper borgeren.

Thorkild fra KNIPK og Cecma fra NIIK vil nu overlevere de beslutningsforslag foreningerne har lavet på seminaret til Naalakkersuisoq Mimi Karlsen.